

Осіпов І. В. Роль інноваційних технологій у процесі модернізації освітньо-професійної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання / І. В. Осіпов // Інформаційні технології в наукових дослідженнях і навчальному процесі: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (листопад 2010, ЛНУ імені Тараса Шевченка). – Луганськ: ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2010. – С. 114–119.

У статті розглядається роль інноваційних технологій у процесі модернізації освітньо-професійної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання та удосконалення фахової підготовки вчителів освітньої галузі «Технологія» за допомогою інноваційних технологій на заняттях з методики трудового навчання та інших дисциплін спеціального циклу у ВНЗ.

Ключові слова: інноваційні технології, вчитель трудового навчання.

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

І. В. Осіпов

*ВП «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса
Шевченка»*

Визначальним чинником культуротворчості суспільства є освіта як гнучка технологічна складова культури, що покликана здійснювати трансформацію національних та загальнолюдських цінностей у суспільну свідомість і готувати покоління до життя.

Інноваційне навчання трактується як навчання, що орієнтоване на формування готовності особистості до швидких змін у суспільстві, до невизначеного майбутнього.

Процес модернізації освітньо-професійної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання передбачає забезпечення його готовності до зміни профілю фахової підготовки відповідно до профілю підготовки учнів загальноосвітніх шкіл, мобільності, готовності до розвитку творчих якостей особистості учня, ступеневості професійної освіти.

Проблема модернізації змісту освітньо-професійної підготовки майбутніх учителів трудового навчання ще не знайшла цілісного розкриття. Окремі її аспекти досліджувалися здебільшого в плані вдосконалення підготовки вчителів трудового навчання (Ю. Васильєв, В. Гусєв, А. Павлова, В. Поляков, В. Кальней, Д. Тхоржевський, В.Борисов, Є.Кулик, О.Коберник, В.Сидоренко та ін.).

Процес модернізації сучасної загальної середньої освіти вимагає плекати особистість учителя нової генерації, здатного до креативного мислення, спроможного захопити вихованців своєю творчою педагогічною діяльністю.

Одним із шляхів удосконалення фахової підготовки вчителів освітньої галузі «Технологія» є

використання інноваційних технологій на заняттях з методики трудового навчання та інших дисциплін спеціального циклу у ВНЗ.

Роль інновацій у освітньому процесі в тому, що вони дозволяють створювати в навчанні принципово нові методи роботи. Для запровадження інноваційних технологій є певні передумови, без урахування яких застосування інновацій буде неефективним: 1) фінансові (акумулювання коштів для впровадження інноваційних технологій); 2) психологічні (готовність до користування інноваційними технологіями); 3) створення ефективності стратегічної моделі впровадження інноваційних технологій; 4) інноваційна адміністрація навчального закладу.

Сучасне суспільство періоду глобалізації має також специфічні вимоги до фахівців: здатність упродовж усього життя бути відкритим до нових знань і вміти самостійно їх знаходити та використовувати в практичній діяльності; самостійно формувати власні професійні навички для впровадження нових методів роботи, постійно вдосконалювати вміння шукати власні моделі вирішення різних ситуацій; гнучко реагувати на зміни в соціально-економічних процесах у суспільстві, легко адаптуватися до інновацій; необхідність нестандартного й творчого мислення в процесі вирішення тих чи інших завдань.

При цьому інноваційними мають бути й викладач, і студент. Лише в їхній взаємодії можна сформувати інноваційну особистість як продукт інноваційної діяльності навчального закладу. Викладач-інноватор – це носій нововведень та інновацій, що мають

формувати саму суть фахівця XXI ст. Інноватор-студент – це той індивідум, який не просто засвоює поступ викладача, а й здатний пропустити це через себе, трансформувати в конкретні дії та уподобання своєї майбутньої фахової діяльності.

Поняття інформаційні технології – це, насамперед, технології обробки інформації, комп'ютер – інструмент, що застосовують для досягнення цієї мети. Сучасне заняття необхідно розглядати як потік інформації, як-от: викладач-студент, студент-викладач, студент-студент.

Інформатизація освіти залишається пріоритетним напрямом розвитку нашої держави, тому викладачі Відокремленого підрозділу «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» беруть активну участь у процесі впровадження інформаційних і телекомунікаційних технологій навчання, що позитивно впливає на процес професійного становлення студентів. Нові організаційні форми й методи навчання та виховання, зміна змісту й структури навчальних планів і програм, що дозволяє нам сформувати сучасне навчальне середовище коледжу, вдосконалювати систему навчання й управління в ньому.

Готуючи конкурентоспроможного фахівця, адаптованого до сучасного ринку праці, ми забезпечуємо ефективне використання інформаційних, зокрема мультимедійних та електронних засобів навчання, створення мережі інформаційного забезпечення, впровадження інтерактивних методів

навчання. Навчально-комп'ютерний центр коледжу – три комп'ютерні класи, 2 мультимедійні аудиторії, комп'ютерна читальна зала – оснащений найсучаснішими комп'ютерами. У 2002 році всі підрозділи коледжу були з'єднані в єдину корпоративну локальну мережу з виходом в Інтернет. Викладачі й студенти мають можливість безкоштовного доступу до локальної та глобальної електронної мережі. Доцільність застосування інформаційних технологій зумовлена такими факторами: 1) економія навчального часу за рахунок автоматизації операцій обчислювального характеру; 2) підвищення ефективності наочності матеріалу та полегшення його сприймання завдяки компактній і чіткій інформації; 3) здійснення оперативного контролю за результативністю навчання.

Інформаційні технології дають можливість широкому спектру нових управлінських засобів у навчальному процесі. З точки зору управління самостійною роботою студентів доцільно визначити такі їх види, як-от: засоби надання навчальної інформації; засоби підтримки предметної професійної діяльності; засоби опрацювання, оформлення та презентації результатів самостійної роботи; засоби автоматизованого контролю знань; засоби подання навчально-методичного забезпечення дисципліни; автоматизовані засоби реєстрації та рейтингового оцінювання поточних результатів навчальної діяльності.

Методика створення й використання інформаційних технологій включає такі етапи:

створення мультимедійних лекційних демонстрацій; розробка віртуальних багатокомпонентних і дистанційних лабораторій і практикумів; застосування комп'ютерних технологій у курсовому й дипломному проектуванні; формуванні електронних бібліотек.

Лекційні демонстрації є першим кроком на шляху впровадження засобів мультимедіа в процес освіти. При відповідному устаткуванні (наприклад, комп'ютерний клас чи лазерний проектор) викладач одержує можливість проведення більш різноманітних і більш інформативних лекцій ніж при класичному методі викладання. Сполучення графіки, двовимірної й тривимірної анімації і звуку дозволяє передавати студентам максимальну кількість інформації за більш короткий час. Застосування мультимедійних технологій дозволяє показати різні явища й процеси, що рухаються й змінюються. Нові досягнення в галузі розвитку комп'ютерної техніки дозволяють створювати мультимедійні проекти які сприяють кращому засвоєнню й запам'ятовуванню законів, розвивають уяву, наближають абстрактні фізичні закономірності до практичного життя, підвищуючи пізнавальну активність студента.

Опанувавши теоретико-методологічні засади запровадження інформаційних технологій у навчальному процесі, стає можливим пропозиція застосування електронного підручника при створенні якого може бути використаний гіпертекстовий формат, що дозволяє розробляти навчальні посібники з якісно новими можливостями візуалізації навчального процесу. Стає можлива інтеграція графіки, відео, аудіо

інформації, а включення в підручник Flash-анімації дозволяє моделювати процеси, що важко представити візуально. Навчальний матеріал можна подавати в ієрархічному вигляді, можливі посилання на глосарії, додаткову літературу, тести для самоконтролю. Електронний підручник або курс лекцій у електронному варіанті може бути розміщений в мережі Інтернет або на сайті навчального закладу. При цьому важливим є супровід методичними порадами для викладача та пояснення для студентів.

Головна вимога до електронних засобів навчального призначення – бути інформативними, проблемними, спрямованими на розвиток дослідницьких, аналітичних і комунікативних здібностей студентів, їхній самореалізації та самоствердженню. Узаємодія в системі студент-комп'ютер спирається на самоуправління, де студент самостійно обирає мету, способи та методи її досягнень.

Для майбутнього вчителя трудового навчання важливе усвідомлення того, що проектно-технологічна культура виявляє цінності життєвого середовища. Оволодіння цією культурою дає змогу учням відчувати себе суб'єктами власних ідей, рішень, здатних до трансформацій у сучасному світі.

Творчою силою інноваційних процесів є проектування й технології як компоненти проектно-технологічної культури. Проект у сфері технологічної освіти стає інструментом формування перетворювальної культури учнів, їх творчих здібностей та реального впливу на соціальність. Тому

проектування як процес творення проекту та технології, як засіб практичної реалізації проекту повинні стати предметом цілеспрямованого навчання всіх учнів загальноосвітньої школи, в процесі якого народжується живе знання.

Як бачимо, змістом технологічної освіти стають не тільки отримані знання про технології, а й мистецтво, традиції, досвід творчої діяльності, духовних цінностей, що сприяє формуванню інтеграційної сутності трудового навчання.

Отже, нові підходи до еволюційних змін змісту трудового навчання в загальноосвітній школі викликають необхідність вирішення багатьох проблем у формуванні особистості майбутнього вчителя трудового навчання, який готовий до реалізації основних засад Державного стандарту освітньої галузі «Технологія». Сучасний учитель трудового навчання має бути готовим до змін у змісті технологічної підготовки, здатним швидко переорієнтуватися на викладання будь-якого нового профілю трудового навчання в старшій школі.

Література

1. Андреев А. А. Компьютерные и телекоммуникационные технологии в сфере образования // Школьные технологи. – 2001. – № 3.

2. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування / Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи // Під заг. ред. О. В. Овчарук. – К.: К.І.С., 2004. – С. 47–52.

3. Бугаєвич І. В. Праця як навчальний предмет / І. В. Бугаєвич. – К.: Радянська школа, 1970. – 98 с.

4. Державна національна програма «Освіта. Україна ХХІ століття». – К.: Райдуга, 1994. – 61с.

5. Ибрагимов И. М. Информационные технологии и средства дистанционного обучения: Учебн. пособие для студ. высших учебн. заведений / Под ред. А. Н. Ковшова. – М.: "Академия", 2005.

6. Ільченко А. І. Актуальні питання трудового і профільного навчання та професійної підготовки // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2002. – №1. – С. 4–17.

7. Коберник О. М. Компетентнісний підхід у технологічній освіті // Проблеми трудової і професійної підготовки: Науково-методичний збірник. – Слов'янськ: СДПУ, 2008. – Випуск 12. – С. 9–16.